

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžf/41/2012
Identifikačné číslo spisu:	3011200787
Dátum vydania rozhodnutia:	24.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3011200787.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Zlatá huta, spol. s r.o., IČO: 31 426 964, so sídlom Bernolákova 11/3040, Trenčín, zastúpený advokátom JUDr. Bohumilom Novákom, Advokátska kancelária so sídlom Horná 27, Banská Bystrica proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica (Daňové riaditeľstvo Banská Bystrica), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného č. I/226/1149-91574/2011/994159-r, č. I/226/1149-91582/2011/994159-r, č. I/226/1149-91580/2011/994159-r, č. I/226/1149-91567/2011/994159-r, všetky zo dňa 13. septembra 2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S 103/2011-95 zo dňa 25. apríla 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S 103/2011-95 zo dňa 25. apríla 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom zamietol žaloby, ktorými sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí žalovaného správneho orgánu, uvedených v záhlaví tohto rozsudku a postupu predchádzajúceho ich vydaniu a súčasne žiadal ich zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie. Krajský súd uznesením zo dňa 25. apríla 2002 podľa § 112 ods. 1 O.s.p. konania vo veciach týchto žalôb vedených pod spisovými značkami 13S/103/2011, 13S/104/2011, 13S/105/2011 a 13S/106/2011 spojil na spoločné konanie s tým, že bude vedené pod spisovou značkou 13S/103/2011 až do právoplatného skončenia veci. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd z administratívneho spisu mal preukázané, že žalovaný rozhodnutím č. I/226/1149-91574/2011/994159-r zo dňa 13. septembra 2011, potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Trenčín č. 645/230/91061/10/Feč zo dňa 12. októbra 2010, ktorým bol žalobcovi vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie september 2008 v sume 711.113,49 €.

Rozhodnutím č. I/226/1149-91582/2011/994159-r zo dňa 13. septembra 2011 žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Trenčín č. 645/230/91075/10/Feč zo dňa 12. októbra 2010, ktorým bol žalobcovi vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie november 2008 v sume

386.344,15 €.

Rozhodnutím č. 1/226/1149-91580/2011/994159-r zo dňa 13. septembra 2011 žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Trenčín č. 645/230/91064/10/Feč zo dňa 12. októbra 2010, ktorým bol žalobcovi vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie október 2008 v sume 331.005,90 €.

Rozhodnutím č. 1/226/1149-91567/2011/994159-r zo dňa 13. septembra 2011 žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Trenčín č. 645/230/91052/10/Feč zo dňa 12. októbra 2010, ktorým bol žalobcovi vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie august 2008 v sume 244.970,35 €.

Krajský súd poukázal na to, že v prejednávanych veciach bolo potrebné preskúmať či si žalobca uplatnil nárok na odpočet DPH z nákupu zlata za zdaňovacie obdobia január až apríl a jún až november 2008 zo sporných faktúr vystavených dodávateľskými spoločnosťami A Energie, s.r.o., so sídlom Priemyselná 1, Trnava a A.J. Secret Consulting s.r.o., so sídlom Svetlá 1, Bratislava v súlade so zákonom o DPH s tým, že pre posúdenie veci bolo rozhodné či, žalobcovi s poukazom na § 67 ods. 3 zákona o DPH vznikla, resp. nevznikla daňová povinnosť a v danej súvislosti preskúmať, či si žalobca uplatnil právo na odpočet DPH z nákupu zlata od vyššie uvedených dodávateľov v súlade s § 49 ods. 1 zákona o DPH.

Zákonnosť žalobou napadnutých rozhodnutí a postupu im predchádzajúcich krajský súd preskúmal v intenciách ustanovení § 49 ods. 1, 2 zákona o DPH v spojení s § 51 ods. 1 písm. a/ zákona o DPH a s § 67 ods. 1, 3 zákona o DPH.

Konštatoval, že v prejednávanych veciach nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že žalobca si v sledovaných zdaňovacích obdobiach uplatnil podľa § 49 ods. 2 písm. a/ zákona o DPH odpočet DPH z nákupu zlata od dodávateľských spoločností a to na základe predložených dodávateľských faktúr, však medzi účastníkmi bola sporná skutočnosť, či žalobca mal právo na odpočet DPH v zmysle § 49 ods. 2 písm. a/ zákona o DPH v závislosti od toho, či ním nakúpené zlato od uvedených dodávateľov spĺňalo atribúty investičného zlata v zmysle § 67 ods. 1 zákona o DPH, teda či jeho dodanie bolo alebo nebolo oslobodené od DPH v zmysle § 67 ods. 3 zákona o DPH.

Krajský súd sa nestotožnil s tvrdeniami žalobcu uvedenými na pojednávaní dňa 25. apríla 2012, že si splnil všetky podmienky na odpočet DPH zo zlata nakúpeného od spoločnosti A Energie, s.r.o., a A.J. Secret Consulting s.r.o.. Uviedol, že taktiež nemal za preukázané, že by správca dane ako aj žalovaný vykonali v príbehu daňovej kontroly dokazovanie účelovo a so zameraním len na preukázanie, že žalobcovi bolo dodané investičné zlato, a že by žalobca faktúrami, dodacími listami a výpoveďami svedkov jednoznačne preukázal, že nakupoval priemyselné zlatom. Považoval za neopodstatnenú námietku žalobcu, že správca dane ako aj žalovaný skúmal preverované skutočnosti tzv. reťazoch. Stotožnil sa s tvrdením žalovaného, že správca dane sa snažil svojim dokazovaním zistiť, či obchodné spoločnosti, ktoré mali byť súčasťou namietaného reťazca, obchodovali s investičným alebo priemyselným zlatom. Taktiež sa stotožnil so závermi žalovaného, že na prepravných dokladoch od rakúskeho dodávateľa Schoeller Munzhandel GmbH, od ktorého predmetné zlato pochádzalo, bolo uvedené, že predmetom dodávky je investičné zlato, považujúc za preukázané, že zlato bolo prepravcom doručené od rakúskeho dodávateľa priamo na adresu spoločnosti žalobcu, pričom v celom správnom konaní nebola preukázaná preprava tohto zlata zo sídla žalobcu v Trenčíne do Spišskej Novej Vsi alebo do Bratislavy. Podľa názoru krajského súdu dodávateľské spoločnosti HiB Trade, s.r.o. a A.J. Ssecret Consulting, s.r.o. len formálne vykonali fakturáciu o dodávke zlata, pričom nebolo preukázané, že došlo k zmene investičného zlata na priemyselné zlato. Ďalej krajský súd uviedol, že žalobca nepreukázal, že zlato, ktoré mu spoločnosť A.J.Secret Consulting, s.r.o. dodala, bolo iné ako bolo zlato dodané rakúskym dodávateľom spoločnosti HiB Trade, s.r.o., s poukazom na to, že navyše správcom dane bolo jednoznačne zistené, že spoločnosť HiB Trade, s.r.o. nakúpila zlato len od rakúskeho dodávateľa a toto malo charakter investičného zlata, predmetné zlato spoločnosť HiB Trade,s.r.o. predala spoločnosti A.J. Secret Consulting, s.r.o. a tento dodávateľ ho predal priamo žalobcovi a súčasne že bolo preukázateľne zistené, že spoločnosť HiB Trade,s.r.o., nemala iného dodávateľa zlata ako rakúskeho obchodníka, ktorý dodal investičné zlato a ani iného odberateľa ako spoločnosť A.J.Secret Consulting, s.r.o. a táto spoločnosť dodávala následne zlato jedinému odberateľovi a to žalobcovi. Nepovažoval za jednoznačne preukázané tvrdenie žalobcu, že spoločnosti A.J.Secret Consulting, s.r.o. poskytoval len službu tzv. bezpečnostnej schránky. V danej súvislosti krajský súd poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 49 ods. 1 zákona o DPH konštatoval, že správca dane správne pri posudzovaní opodstatnenosti

uplatnených nárokov na odpočet DPH vychádzal nielen z daňových dokladov predložených žalobcom (sporných dodávateľských faktúr), ale aj zo zistení, či predloženým dokladom neabsentuje materiálny podklad, tzn. v tomto prípade, či reálne bol uskutočnený obchod predmetom, ktorého bol tovar, pri ktorom vznikla daňová povinnosť alebo tovar, ktorý bol od DPH o oslobodený.

Podľa názoru krajského súdu v rámci celého správneho konania ani tohto súdneho konania sa žalobcovi nepodarilo jednoznačne preukázať, že daňová povinnosť mu vznikla tým, že od dodávateľov na základe predložených splatných faktúr nakúpil priemyselné zlato a nie investičné zlato, ktoré je v zmysle § 67 ods. 3 zákona o DPH oslobodené od DPH. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s názorom žalovaného, že žalobca v daných prípadoch nepreukázal splnenie podmienok nároku na odpočet DPH za zdaňovacie obdobie január až apríl a jún až november 2008 podľa § 49 ods. 1 a 2 písmena a/ zákona o DPH.

Krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné a účelové námietky žalobcu týkajúce sa viacerých pochybení žalovaného pri vedení prvostupňového správneho konania. Vyslovil záver, že správca dane postupoval pri zisťovaní a preverovaní základu dane plne v súlade s platnými právnymi predpismi a súčasne, že prvostupňové správne konanie v danej veci vrátane vykonaného dokazovania, dodržania zákonných lehôt a poučenia žalobcu prebehlo v zmysle ustanovení zákona č. 511/1992 Zb.. Nepovažoval za dôvodné ani vypočutie svedkov p. Y. a p. T., zastávajúc názor, že v súvislosti so zisťovanými skutočnosťami tieto osoby už dostatočne vypovedali v rámci iných daňových konaní a použitie ich výpovedí je v súlade s § 29 zákona č. 511/1992 Zb..

V súvislosti s námietkami žalobcu týkajúcimi sa dodatku č. 1 k protokolu krajský súd sa stotožnil s vyjadrením žalovaného, že dodatok k protokolu je súčasťou protokolu, nenahrádza už doručený protokol, a preto sa naň ani nesťahujú procesné úkony, ktoré platia pre protokol, s poukazom na to, že v dodatku č. 1 k protokolu správca dane len vyhodnotil odvolacie námietky žalobcu k protokolu, pričom samotný obsah protokolu zostal nezmenený.

Záverom krajský súd konštatoval, že žalovaný ako aj správca dane dostatočne zistili skutkový stav za jednotlivé zdaňovacie obdobia, zabezpečili potrebné podklady, ktoré správne vyhodnotili a vyvodili správny právny záver, s ktorým sa súd stotožnil a v podrobnostiach odkázal na odôvodnenia, ktoré sú uvedené v jednotlivých napadnutých rozhodnutiach. Považujúc rozhodnutie žalovaného v súlade so zákonom krajský súd žaloby ako nedôvodné zamietol podľa § 250j ods. 1 O.s.p..

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p.. Žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože nebol v konaní úspešný.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutia žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania namietal, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bola vec po právnej a skutkovej stránke posúdená nesprávne a rozsudok nie je v súlade so zákonom. Dôvodil, že rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, svojvoľný a arbitrárny bez uvedenia adekvátnych dôvodov, čím došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Vytýkal krajskému súdu, že na jeho námietky reagoval len všeobecnými frázami, so záverom že tieto námietky sú nedôvodné, tvrdiac, že závery krajského súdu tak, ako i daňových orgánov sú v úplnom rozpore s platnou právnou úpravou. Nesúhlasil s tvrdením krajského súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, že v priebehu správneho a súdneho konania žalobca jednoznačne nepreukázal, že daňová povinnosť mu vznikla tým, že od dodávateľov na základe predložených sporných faktúr kúpil priemyselné zlato a nie investičné zlato, ktoré je podľa § 67 ods. 3 zákona o DPH oslobodené od dane, namietajúc, že závery krajského súdu, ktoré v podstate bez akýchkoľvek zmien prevzal od žalovaného, sú jednoznačne nesprávne a v úplnom rozpore so skutkovým stavom, ako aj sú v úplnom rozpore so základnými princípmi dokazovania a hodnotenia dôkazov. Vytýkal daňovým orgánom oboch stupňov ako aj súdu prvého stupňa spôsob zisťovania relevantných skutočností pre správne určenie dane, ktorý považoval za neobjektívny. Ďalej namietal postup vyhodnocovania dôkazov daňovými orgánmi a prvostupňovým súdom, považujúc ich takýto postup v úplnom rozpore s ich skutočným obsahom so zameraním v jeho neprospech. Taktiež vytýkal krajskému súdu, ako aj daňovým orgánom, že pokiaľ tvrdili, že nepreukázal podmienky potrebné pre priznanie odpočtu DPH, na druhej strane mu však

znemožnili vykonať navrhované dôkazy, pričom za základný a pre posúdenie veci rozhodujúci dôkaz považoval vykonanie svedeckej výpovede p. Y., s poukazom na to, že odmietnutie tejto výpovede založili na neopodstatnených indíciách. Namietal, že krajský súd sa náležite nevysporiadal ani s jeho žalobnými námietkami, ktorými namietal nesprávny postup daňových orgánov v daňovom konaní, keď sa dostatočne nevyjadril k namietaným procesným pochybeniam v priebehu daňového konania. Z obsahu odvolania žalobcu proti prvostupňovému rozsudku predovšetkým vyplýva, že žalobca vytýka súdu prvého stupňa, že nedal presvedčivú odpoveď v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. na zásadné otázky ním nastolené, čo má podstatný význam pre danú vec.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne a právne správny potvrdiť. Nesúhlasil s dôvodmi žalobcu uvedenými v jeho odvolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods.1 O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s §§ 212 a nasl), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 246c ods. 2 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2, a dospel k záveru, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre potvrdenie alebo zmenu napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol žaloby, ktorými sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutí žalovaného správneho orgánu a vrátenia veci mu na ďalšie konanie. Žalobou napadnutými rozhodnutiami žalovaný potvrdil rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ktorými správca dane daňovému subjektu - žalobcovi vyrubil rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie august, september, október a november 2008 podľa § 44 ods. 6, písm. b/ bod 1/ zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v systave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 511/1992 Zb.) a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutiami správneho orgánu prvého stupňa a konania im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutých rozhodnutí žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci sú rozhodnutia a postup žalovaného správneho orgánu, ktorými rozhodnutiami žalovaný rozhodol s konečnou platnosťou o vyrubení rozdielu dane z pridanej hodnoty žalobcovi za zdaňovacie obdobia august, september, október a november 2008 podľa § 44 ods. 6, písm. b/ bod 1/ zákona č. 511/1992 Zb..

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pre súd je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia; súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 veta prvá, ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku ustanovujúcej správne súdnictvo súd pri preskúvaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu preskúmava zákonnosť rozhodnutia a postupu nielen so zreteľom na hmotné právo, ale posudzuje zákonnosť rozhodnutia a postupu aj vzhľadom k tomu, či správny orgán postupoval v konaní v súlade s procesnými predpismi a v rámci súdneho prieskumu prihliada k tým procesným vadám, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Za účelom vykonania súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu si súd vyžiada administratívny spis, ktorý je povinný žalovaný správny orgán súdu predložiť. Ak nedôjde k vybaveniu žaloby spôsobom uvedeným v § 250d ods. 2, 3 O.s.p., výsledkom súdneho prieskumu je rozhodnutie súdu rozsudkom tak, že žalobu zamietne alebo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie (§ 250j ods.1, 2, 3 O.s.p.).

Povinnosťou súdu je rozsudok odôvodniť v súlade s § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 157 ods. 2, tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, z akých podkladov súd pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie a z akých dôvodov, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v žalobe a zodpovedal na najdôležitejšie namietané otázky, ako aj vysporiadal sa s námietkami, ktorými žalobca v žalobe namietal hmotnoprávne alebo procesné pochybenia správneho orgánu.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa náležite nepostupoval v intenciách citovaných právnych noriem, keď z napadnutého rozsudku nevyplyva, v akom rozsahu súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a postup im predchádzajúci, keďže v odôvodnení rozhodnutia náležite nevyhodnotil, z akých dôvodov považoval za nedôvodné námietky žalobcu uvedené v žalobe, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia len uviedol, že jednotlivé žalobné dôvody považuje za nedôvodné bez ďalšieho zdôvodnenia, alebo, že v celom rozsahu sa stotožňuje s dôvodmi žalovaného správneho orgánu uvedenými v preskúvaných rozhodnutiach, na ktoré súčasne v podrobnostiach poukazuje. Žalobca v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa namietal taktiež nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku pre nedostatok dôvodov.

Senát odvolacieho súdu dáva do pozornosti, že Ústavný súd Slovenskej republiky otázkam týkajúcim sa nutnosti náležitého odôvodnenia rozhodnutia už venoval značnú pozornosť vo svojej rozsiahlej judikatúre. (napr. sp. zn. I. ÚS 243/07, sp. zn. I. ÚS 114/08, sp. zn. III. ÚS 36/2010, sp. zn. IV. ÚS 1/02, sp. zn. II. ÚS 174/04, sp. zn. III. ÚS 117/07, sp. zn. III. ÚS 332/09)

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jedným z týchto princípov, predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej, pritom súd starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania

najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení abscentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre súčasne konštatuje, že súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís, dospel boli pre širšiu právnickú, ale aj laickú verejnosť prijateľné racionálne a v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Súd musí súčasne vychádzať z toho, že je povinný poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.).

Taktiež Európsky súd pre ľudské práva vo svojej rozsiahlej judikatúre venoval veľkú pozornosť problematike náležitosti odôvodnenia rozhodnutí, v ktorej zdôrazňoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30).

Povinnosť súdu náležite odôvodniť svoje rozhodnutie judikoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí z 25. januára 2012, sp. zn. 2 Sžo 25/2011, publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 109. V uvedenom stanovisku najvyšší súd zdôrazňuje povinnosť súdu vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia žalobnými dôvodmi. Konštatuje, že v správnom súdnictve je krajský súd viazaný obsahom jednotlivých bodov žaloby a v odôvodnení rozhodnutia sa musí s nimi vypořiadat', keďže len Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako odvolaciemu súdu v správnom súdnictve zákon umožňuje, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v odôvodnení sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť odôvodnenie na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia o ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku). Nerešpektovaním platných princípov na riadne odôvodnenie rozhodnutia krajský súd v správnom súdnictve odníma účastníkovi možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (rozsudku krajského súdu), voči ktorému má právo podať opravný prostriedok (odvolanie).

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, keďže z napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa nevyplýva ako súd postupoval pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu na základe žaloby, keď v odôvodnení rozsudku vo veci samej nedal jednoznačnú odpoveď na zásadné námietky žalobcu uvedené v žalobách proti napadnutým rozhodnutiam žalovaného správneho orgánu. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu je nepresvedčivé a zjavne neodôvodnené, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov.

Uvedené skutočnosti viedli odvolací súd k rozhodnutiu, ktorým napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3, veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p..

Úlohou súdu prvého stupňa bude v ďalšom konaní postupovať v intenciách názoru odvolacieho súdu a vo veci opäť rozhodnúť.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania nerozhodol. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude v novom rozhodnutí podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 3 rozhodnúť opätovne aj o náhrade trov konania vrátane o náhrade trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.